

OERTIJD MUSEUM DE GROENE POORT

t.a.v. de heer dr. R.H.B. Fraaije

Bosscheweg 80

5283 WB Boxtel

Datum 11 maart 2015
Kenmerk BE/2014/045/r2
Uw kenmerk Email d.d. 3 maart 2015
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4

4181 AB Waardenburg

t 06-44179899

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326

BTW NL1182.37.020.B01

KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Bosscheweg 80 te Boxtel

De Groene Poort is een oertijdmuseum wat in 1983 is opgericht door de heer dr. R.H.B. Fraaije. Het museum is gelegen aan de Bosscheweg 80 te Boxtel. Sinds het ontstaan is het park gefaseerd gegroeid tot de huidige omvang welke bestaat uit een ca. 5,5 hectare groot park met een dinosaurushal en oertijd tuin met arboretum en speeltuin. Het buitenterrein bestaat uit een wandelroute langs kunststof replica's van oerdieren. Het museum heeft de ambitie om door te groeien naar een bezoekersaantal van 100.000 per jaar. De huidige parkeergelegenheden voorzien hier echter niet in waardoor op drukke momenten verkeersonveilige situaties ontstaan op en langs de Bosscheweg. Ten aanzien van deze ontwikkelingen heeft de heer Fraaije bij de gemeente Boxtel aangegeven een deel van het bosperceel in te willen richten als natuurlijke parkeerplaats. Tevens heeft de heer Fraaije de ambitie om een recreatieterrein inclusief een horeca uitgiftepunt met terras te ontwikkelen aan de grens van het bosperceel. Het vigerend bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ontwikkelingen derhalve dient een bestemmingsplanwijziging te worden opgesteld. De heer Fraaije heeft hiertoe opdracht verstrekt aan Wintraecken Advies.

Omdat de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk een negatief effect hebben op beschermde flora en fauna heeft de gemeente Boxtel verzocht dit te toetsen. De heer Fraaije is wettelijk verplicht onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de bestemmingsplanwijziging daarop. Middels een ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Ten behoeve van een EHS-toets en compensatieplan is eerder een quickscan uitgevoerd (Blom, 2014ab).

Wintraecken Advies heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterende onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

Het oertijdmuseum is gelegen aan de Bosscheweg 80 te Boxtel (provincie Noord-Brabant) (figuur 1). De planlocatie is gelegen in de bosrand ter hoogte van het midden van het perceel en grenzend aan de Bosscheweg (blauwe aanduiding in figuur 1). Desbetreffend perceel bestaat uit deel van een droog productiebos.

Op de locatie is een hondenclub gesitueerd: het terrein is deels ingericht als stelweide en er is een voormalig clubgebouw aanwezig. Het terrein rond het clubgebouw is ingericht als speelplaats voor kinderen. Vooruitlopend op de beoogde bestemmingsplanwijziging is er een op de locatie tevens een nieuw clubgebouw met oefenterrein gerealiseerd. Het productiebos bij het oertijdmuseum bestaat uit: Amerikaanse eik, zomereik, Noorse esdoorn, Amerikaanse vogelkers, Europese lariks, Douglasspar, grove den, tamme kastanje, beuk, hulst en taxus (Hendriks, 2013; Van Eldik, 2014).

De directe omgeving van de locatie bestaat uit autosnelweg A2, een landgoed en de productiebossen 'Sparrenrijk'. Het centrum van Boxtel is ten zuiden van de locatie gelegen.

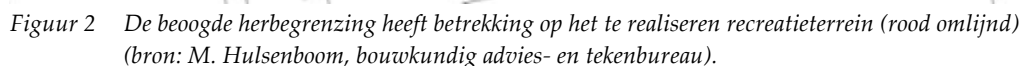

Figuur 1 De rode arcering weergeeft de ligging en omvang van het oertijdmuseum bij benadering, het blauwe vlak indiceert de ligging van de planlocatie. (Bron: Google Earth, 2015)

Functieverandering

De voorgenoemen plannen leiden tot de volgende wijzigingen (figuur 2):

- realisatie recreatieterrein inclusief een horeca uitgiftepunt met terras (bestemmingsplanwijziging);
- openstelling natuurlijk parkeerterrein (middels aanduiding, bestemming Bos blijft gehandhaafd);
- gebruikersregeling hondenclub (middels aanduiding, bestemming Bos blijft gehandhaafd).

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedsfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder en strikt beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). De planlocatie is grotendeels verslemt, aan de randen van het speelterrein en de stelweide zijn diverse struiken aangeplant zoals: taxus, hulst en liguster. Op het terrein staan diverse bomen waarvan de meeste behoren tot Douglasspar. Onder de bomen en de struiken, groeit algemene kruidachtige vegetatie zoals: kruiskruiden, raaigras, pitrus en paardenbloem. Op de stelweide is tevens een bramenstruweel aangetroffen. Op basis van habitatpreferentie, landelijke verspreiding en huidige situatie kunnen negatieve effecten ten aanzien van zwaarder en strikt beschermde vaatplanten worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De planlocatie is ongeschikt voor grote, in het wilde levende zoogdieren. In de directe omgeving is het voorkomen van zwaarder beschermde soorten bekend. Conform de natuurwaardenkaart gemeente Boxtel heeft de planlocatie echter geen specifieke waarde voor deze soorten (Goderie Ecologisch Advies, 2011).

De hoge mate van verstoring door verkeersbewegingen en parkbezoekers leiden, de beperkte aanwezigheid van vegetatie en natuurlijke structuren en de kleinschaligheid bieden ongunstige omstandigheden voor kwetsbare en kritische zoogdieren. Op basis van habitatpreferentie en landelijke verspreiding kan gesteld worden dat slechts algemeen voorkomende soorten zoals: egel, konijn, vos marter- en muisachtigen in meer of meerder mate gebruik maken van het plangebied, een essentiële functie is echter uitgesloten. Voor zwaarder en strikt beschermde zoogdieren treden derhalve geen effecten op als gevolg van de beoogde bestemmingsplanwijziging.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) huizen met kieren en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Op de planlocatie is een bomenrij van eiken en enkele oudere bomen aanwezig. Tevens zijn enkele inpandige aanpassingen aan het oude clubgebouw voorzien. Zowel de bomen als het clubgebouw zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van geschikte invliegopeningen en in het verlengde hiervan (beschermde) vaste rust- en verblijfplaatsen.

De gevels, het dak en daklijsten van het gebouw zijn dusdanig afgewerkt dat er geen geschikte invliegopeningen aanwezig zijn. In de bomen rondom de woning zijn geen (kleine) holtes of schuren aangetroffen. Vleermuizen gebruiken laanvormige elementen als oriëntatiepunt tijdens de vlucht van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. Deze elementen vormen vaak vaste vliegroutes en zijn, indien ze aantoonbaar een essentiële functie hebben, een beschermd onderdeel van het foerageernetwerk. De rij eiken heeft mogelijk een functie voor vleermuizen omdat deze in potentie locaties verbindt. Er zijn echter geen ingrepen voorzien aan bomen en de eventuele toename van verstoring door mensen of gewijzigd gebruik op de locatie van de eiken beperkt zich tot de periode tussen zonsopgang en -ondergang. Voor alle voorgenomen ingrepen geldt dat significant negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen uitgesloten kunnen worden.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving (km-hok) is het voorkomen bekend van: kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, heikikker, bruine kikker, poelkikker, bastaardkikker, hazelworm en levendbarende hagedis (Creemers & Van Delft, 2009). Volgens de natuurwaardekaart van het buitengebied Boxtel heeft de planlocatie echter geen specifieke waarde voor zwaarder en strikt beschermde soorten (Goderie Ecologisch Advies, 2011).

De planlocatie heeft mogelijk een beperkte functie als dagverblijfplaats/foerageergebied voor algemene soorten als bruine kikker en gewone pad. Voor de strikt beschermde soorten (Ff-wet tab. 3); kamsalamander, hazelworm en levendbarende hagedis geldt dat de locatie om uiteenlopende redenen geen geschikt biotoop is. Betreffende kamsalamander geldt dat in de directe nabijheid geen geschikt habitat aanwezig is; grote diepe stilstaande geïsoleerde wateren met dichte watervegetatie, bosrijk struweel en overgang van agrarisch gebied naar bos. De hazelworm prefereert enigszins vochtige en met dichte vegetatie bedekte gebieden zoals: bossen, bosranden, houtwallen, struwelen et cetera. Het habitat van de hazelworm wordt gekarakteriseerd door bossen met een grote variatie in samenstelling en dichtheid van de kruidlaag. Het voorkeurs habitat van de levendbarende hagedis bestaat, in volgorde van preferentie, uit de volgende aspecten: vochtige heide met venoevers, droge heide, hoogveen, randen van natte wilgen en elzenbosjes, randen van boeren erven, halfnatuurlijke graslanden. Akkers en dichte bossen worden door de soort gemeden. Gelet op de ligging en omvang van de locatie, de verstoring vanuit de directe omgeving (bewoning), de habitatvoorkeuren van de kamsalamander, hazelworm, levendbarende hagedis, kan de aanwezigheid en, in het verlengde hiervan, negatieve effecten worden uitgesloten.

Vissen

Er zijn geen voorgenomen ingrepen van toepassing met betrekking waterlichamen. Effecten op vissen kunnen worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Volgens de natuurwaardekaart buitengebied Boxtel (Goderie Ecologisch Advies, 2011) en waarneming.nl komen in de diverse gebieden in de directe omgeving 6 zeldzame tot zeer zeldzame dagvlinders voor: bont dikkopje, groentje, heide blauwtje, koninginnenpage, oranje luzernevlinder en oranje zandoogje. De meeste soorten prefereren structuurrijke bosranden met een rijke kruidenlaag en specifieke waardplanten. Voor geen van de soorten biedt de planlocatie uitgesproken gunstige omstandigheden. Het incidenteel voorkomen van deze soorten kan niet uitgesloten worden. Effecten op libellen kunnen op zijn uitgesloten derhalve er geen oppervlaktewater aanwezig is.

De beoogde wijzigingen op de planlocatie betreffen in hoofdzaak een bestemmingsplanwijziging en enkele zeer beperkte ruimtelijke wijzigingen. De ruimtelijke indeling en vegetatie worden niet aangetast waardoor er op voorhand geen effecten te verwachten zijn voor insecten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn op de planlocatie de volgende vogels waargenomen: ekster, houtduif, kauw, koolmees, pimpelmees, vink, Vlaamse gaai en zwarte kraai. Jaarrond beschermde nestlocaties van vogels behorende tot categorie 1 t/m 4 alsmede categorie 5 zijn niet aangetroffen. Op het terrein lopen diverse kippen, pauwen en parelhoenders vrijelijk rond. De dichtere bomen en struikvegetaties in het bos en langs de bosranden zijn potentieel geschikt als broedlocaties voor algemene soorten. Gelet op de aanwezigheid van bezoekers, het dagelijkse gebruik van het terrein en het gebruik door de hondenclub is het onwaarschijnlijk dat de planlocatie een essentiële functie heeft voor vogels. Overdag zullen algemene stad- en tuinvogels foerageren op mogelijk achtergebleven consumptieresten. 's Nachts kunnen bos- en ransuilen uit de directe omgeving de locatie aandoen als onderdeel van hun foerageergebied. De beoogde wijzigingen leidt in alle gevallen echter niet tot een kwalitatieve afbreuk van het leefgebied.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, behoudens Nationaal Landschap 'Groene Woud' en Ecologische Hoofdstructuur (Blom, 2014), geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap of Nationaal Park. De beoogde wijziging is niet strijdig met het beleid aangaande de bescherming van Nationale Landschappen. Ten behoeve van de Ecologische Hoofdstructuur is een toets uitgevoerd alsmede een compensatievoorstel ingediend.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.
- De ruimtelijke wijzigingen leiden mogelijk tot een minimale verstoring van algemene en beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt echter niet nodig geacht.
- Gezien het, naar verwachting, uitblijven van significant negatieve effecten, mits gewerkt wordt zoals aanbevolen, leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Ff-wet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is, behoudens Nationaal Landschap 'Groen Woud' en Ecologische Hoofdstructuur, geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland of Nationaal Park. Ten aanzien van de ecologische hoofdstructuur is een toets uitgevoerd en een compensatievoorstel ingediend bij de provincie Noord-Brabant.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Blom, 2014. EHS Toets uitbreiding Groene Poort te Boxtel. Oriënterend onderzoek in het kader van het EHS beleid provincie Noord-Brabant
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravin)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helvesen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Goderie Ecologisch Advies, 2011. Achtergrondrapportage natuurwaardenkaart Bestemmingsplan buitengebied Boxtel. In opdracht van gemeente Boxtel.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites

www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlindernet.nl
www.waarneming.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'C.J. Blom', with a stylized flourish at the end.

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 Het terrein ter hoogte van de beoogde parkeerplaats is nauwelijks begroeid. Op de achtergrond is het nieuwe clubhuis van de hondenvereniging zichtbaar.

Figuur 2 Het voormalige clubhuis van de hondenclub is voorzien als horeca uitgiftepunt.